

گفت و گو با مدیر کل جهاد کشاورزی خراسان رضوی درباره مصرف آب کشاورزی و الگوی کشت

باغداری بجای زراعت در مناطق خشک

باید برای کشاورز در آمد کافی حاصل شود تا مجبور نشود برای در آمد به منابع آبی فشار بیشتر بیاورد

امیر جلیلی نژاد | امروز وقتی صحبت از بحران آب می‌شود، کشاورزان و کشاورزی بخصوص با آبیاری‌های غیر بهرهور اولین متهمان پر مصرف آب هستند، اتهامی که ریاست سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی قاطعانه آن را رد می‌کند و می‌گوید کشاورزان قدر قطره قطره آب را می‌دانند و دوست دارند با آب کمتر محصول بیشتری فراهم کنند اما زیرساخت‌های لازم فراهم نیست. مهندس مجتبی مزروعی به نمایندگی از بسیاری کشاورزان اذعان می‌کند برای حل مشکل مصرف آب در بخش کشاورزی باید برای کشاورز درآمد پایدار ایجاد کرد و کنایه‌ای هم به وزارت نیرو می‌زند که چرا باید پروانه چاهی را که خودشان دادند و کشاورز ۳۰ سال بر اساس آن سرمایه‌گذاری کرده را کاهش بدهند؟ این گفته مزروعی نشان دهنده تفاوت و ناهمگونی تفکر و نگرش دو نهاد وزارت نیرو و جهاد کشاورزی است. مزروعی چند ماهی است به عنوان ریاست معرفی شده اما به گفته خودش تجربه و کارنامه خوبی در زمینه تغییر الگوی کشت و آبخیزداری دارد، مشروح این گفت و گورا در ادامه بخوانید؛

کم آبی داریم و یک میلیارد افت منابع داریم؛ آن ۴ میلیارد به کنار، الان برای جلوگیری از تخریب منابع آبی و خشک شدن چاه‌ها، باید این یک میلیارد را جبران کنیم. این جبران نخواهد شد مگر این که ما راندمان را بالا ببریم و برداشت را کاهش بدهیم، باید برای افزایش راندمان، آبیاری تحت فشار را اجرا کنیم، انتقال آب و الگوی کشت مناسبی داشته باشیم.

الگوی کشت را طبیعت می‌دهد، بهترین الگو برای مناطق مرکزی استان که بحران دادند، توسعه باغات است، باغ‌های پسته، انار و انگور؛ باغ چه در بحث خاک و چه آب قابل مدیریت است اما زراعت تابع بستر است.

اقلیم ما با توجه به ظرفیت محصولاتش مثل پسته، انار و زعفران و انگور و انجیر سازگاری خوبی دارند و ما باید این‌ها را توسعه بدهیم، اتفاقاً مصرف آبشان کمتر از زراعت است. درخت یک اصله اما زراعت یک بستر است، علاوه بر این روش‌های سیستم‌های آبیاری در باغات راحت‌تر اجرا می‌شود. مصرف آب کمتر است، همه سال هم نیاز آبی ندارد.

است؟ در بخش کشاورزی به ویژه در خراسان در آمد کشاورزان متناسب با استفاده از آب است، کشاورز بسیار دوست دارد راندمانش را بیش از صد درصد افزایش بدهد اما زیرساخت فراهم نیست؛ عدم توسعه بازرگانی، عدم ایجاد درآمد پایدار و کشاورزی خرده مالک موجب فقر و عدم توان سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها شده است.

منظورتان از زیرساخت در بخش کشاورزی چیست؟

در بحث زیرساخت مرتبط با آب اول از همه، ایجاد درآمد پایدار است که کشاورز از آن میزانی که آب برداشت می‌کند، درآمد کافی حاصل شود، مجبور نشود برای درآمد بیشتر به منابع آبی فشار بیشتری بیاورد. قاندا این موضوع، زنجیره کاملی را از بازرگانی، مکانیزاسیون، صنایع تبدیلی و تکمیلی می‌خواهد. ولیکن تا بخواهیم این مسیر را برویم، قاندا تا زمان می‌برد، برای همین باید در یک بازه چهار یا پنج ساله آن را جای داد. ما در سال حدود ۴ میلیارد مترمکعب در استان

با توجه به اضافه برداشت از چاه‌های آب و پایین رفتن سفره‌های زیر زمینی و بحرانی شدن دشت‌های مشهد، چرا همچنان کشاورزان نسبت به صرفه جویی و بهینه سازی مصرف آب بی توجهند؟ جهاد کشاورزی در این زمینه چه کرده است؟ کشاورزان نسبت به موضوع آب برعکس آنچه گفتید کاملاً توجیه هستند و قدر قطره قطره آب را می‌دانند، به خاطر این که در خراسان مبنای مالکیت آب است نه زمین، چون یک ساعت مالکیت آب گاهی ۵۰ یا ۶۰ میلیون خرید و فروش می‌شود. بحث این است که چرا اضافه برداشت و راندمان در حد ۴۰ تا ۵۰ درصد وجود دارد؟ راندمان مصرف، دقیقاً همان وضعیتی را دارد که سایر اقلام انرژی و منابع دارد. چرا مملکت ما بالاترین میزان مصرف بنزین را دارد؟ چرا مصرف گاز و گازوئیل چند برابر استاندارد جهانی است؟ پر واضح است چون زیرساخت نداریم.

هیچ کدام از ما دوست نداریم، صبح یک خودرو برداریم و با هزار استرس ترافیک به سر کارمان بیاوریم ولی آیا وضعیت مترو و اتوبوس مناسب